

Sygn. akt I ACa 110/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 kwietnia 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Józef Wąsik (spr.)
Sędziowie:	SSA Grzegorz Krężolek SSA Sławomir Jamróg
Protokolant:	st.sekr.sądowy Beata Lech

po rozpoznaniu w dniu 14 kwietnia 2015 r. w Krakowie na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa P. B.

przeciwko (...) LTD w D.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 27 października 2014 r. sygn. akt IX GC 883/14

uchyla zaskarżony wyrok znosząc postępowanie w zakresie rozprawy z dnia 27 października 2014 r. i przekazuje sprawę Sądowi Okręgowemu w Krakowie do ponownego rozpoznania i orzeczenia o kosztach postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt I A Ca 110/15

UZASADNIENIE

Powód P. B. jako przedsiębiorca wykonujący usługi budowlano – transportowe wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) LTD z siedzibą w Irlandii jako usługobiorcy kwoty 544.676,01 zł z ustawowymi odsetkami tytułem części wynagrodzenia za udostępnienie maszyn budowlanych wraz z obsługą.

Sąd Okręgowy w Krakowie uwzględnił powództwo nakazem zapłaty z 6 marca 2013r.

Ze względu na zapłatę żądanej sumy powód pismem z 14 czerwca 2013r. cofnął pierwotne żądanie i w jego miejsce wniósł o zasądzenie:

a/ 298.679,95 zł z ustawowymi odsetkami tytułem wynagrodzenia za udostępnienie maszyn budowlanych z obsługą (za świadczenia nieobjęte pierwotnym żądaniem),

b/ 68.970 zł z ustawowymi odsetkami od dnia zmiany powództwa tytułem odsetek od sumy 544.676,01 zł.

Ze względu na niemożność doręczenia nakazu w Polsce Sąd postanowieniem z 10 lipca 2013r. uchylił nakaz zapłaty, a postanowieniem z 29 lipca 2013r. umorzył postępowanie w zakresie pierwotnego żądania i zarządzeniem z 29 lipca 2013r. nadał bieg zmienionemu żądaniu.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa, zarzucając, że:

a/ strony umówiły się, że za wynagrodzenie powoda pozwany odpowiada po połowie z (...) S.A., a powód dochodzi części wynagrodzenia obciążającą (...)

b/ powód nie wykazał kartami pracy sprzętu potwierdzonymi przez uprawnione osoby spełnienia swoich świadczeń.

Pismem z 6 lutego 2014r. pozwany wniósł o zawieszenie postępowania ze względu na ogłoszenie upadłości, co sąd uwzględnił postanowieniem z 4 marca 2014r., którym jednocześnie na podstawie art. 71 i 174 § 2 K.p.c. zniósł postępowanie za okres od ogłoszenia upadłości i ustanowienia zarządcy sądowego (skoro wyłączną zdolność sądową w sprawach dotyczących masy zyskał zarządca sądowy. Po zawarciu przez pozwanego układu sąd na wniosek pozwanego podjął postępowanie postanowieniem z 22 września 2014r.

Pozwany jednak wnosił o podjęcie postępowania tylko w celu jego umorzenia, dołączając pełnomocnictwo dla pełnomocników z Kancelarii (...) ściśle ograniczone do złożenia w imieniu pozwanej spółki wniosku o umorzenie postępowania sądowego wszczętego na terenie Rzeczypospolitej Polski przez P. B..

Sąd Okręgowy mimo wskazanego zakresu pełnomocnictwa na rozprawie w dniu 27 października 2014r przeprowadził postępowanie dowodowe, w wyniku którego ustalił, co następuje:

Umową nr (...) z 20 stycznia 2011r. [k.38 akt IX.GC.342/13] powód zobowiązał się do świadczenia usług transportowych za wynagrodzeniem wg stawek za przewiezienie 1 m3 kruszywa na odległość 1 km lub wg stawki za godzinę pracy wywrotki.

Umowami nr (...) z 6 czerwca 2011r. [k.44 akt GC.342/13], nr (...) z 16 sierpnia 2011r. [k.42 akt GC.342/13] i nr (...) z 3 listopada 2011r. [k.29 akt GC.342/13] powód zobowiązał się do świadczenia pracy sprzętem budowlanym za wynagrodzeniem wg stawek za godzinę pracy i odrębnych za godzinę postoju. We wszystkich umowach - z wyjątkiem umowy nr (...) - jako zamawiający zostały określone cztery spółki tworzące konsorcjum reprezentowane przez pozwanego i (...) S.A. i tylko przedstawiciele tych ostatnich spółek podpisali umowy. Wszystkie umowy przewidywały zapłatę wynagrodzenia z rachunku lidera konsorcjum, tj. (...) S.A., w imieniu (...) i pozwanego (§ 5.9 tych umów). Natomiast w umowie nr (...) zamawiającym był pozwany jako lider konsorcjum i (...) S.A. We wszystkich umowach - w tym w umowie nr (...) - powód zobowiązał się do wystawiania na każde wynagrodzenie dwóch faktur, z których każda miała obejmować połowę wynagrodzenia: jedną na (...) i drugą na pozwanego (§ 6.3 umowy nr (...) i § 5.8 pozostałych umów. Powód zgodnie z umową wystawiał na każde wynagrodzenie dwie faktury po 50%.

Sąd uznał, że praca koparki, walca itp. sprzętu budowlanego jest świadczeniem niepodzielnym. Sprzęt ten nie pracował połowy godzin dla (...) i połowy dla pozwanego. To samo dotyczy kruszywa. Każdy transport kruszywa był dla obydwu zamawiających. Dlatego co do zasady (...) i pozwany na podstawie art. 380 § 2 K.c. solidarnie odpowiadają za wynagrodzenie powoda. Jednakże przepis wyraźnie przewiduje możliwość zawarcia odmiennej umowy. Przewidując odrębne faktury po 50% strony przewidziały, iż za połowę wynagrodzenia odpowiada (...), a za połowę pozwany.

Połowy wynagrodzenia należnej od pozwanego powód dochodził w sprawie IX.GC.342/13. W niniejszej sprawie powód dochodził połowy wynagrodzenia należnej od (...), a skoro pozwany na mocy powołanych wyżej umów nie odpowiada za tę połowę, powództwo zostało oddalone. Wg. pozwanego skutkiem zawarcia przez pozwanego układu powinno być

umorzenie postępowania. Jednakże niniejszy proces został wszczęty przed wszczęciem postępowania upadłościowego pozwanego, co nie jest przeszkodą do kontynuacji niniejszego postępowania.

W ocenie Sądu I Instancji, strona może pozbawić pełnomocnika prawa do niektórych czynności określonych zgodnie z art. 91 k.p.c., lecz nie może żądać dokonywania części doręczeń sobie, a części pełnomocnikowi. Na podstawie art. 133 k.p.c. w danej chwili musi istnieć jedna osoba, której należy doręczać wszystkie przesyłki do czasu zmiany przez stronę tej osoby. Pismem z 12 września 2014r. pełnomocnik wniósł o podjęcie postępowania i jego umorzenie, a po otrzymaniu zawiadomienia o rozprawie nie podnosił braku umocowania do odbioru zawiadomienia o posiedzeniu, ani nie wnosił o bezpośrednie zawiadomienie strony. We wniosku o umorzenie postępowania pozwany nie wniósł o przyznanie zwrotu kosztów od powoda. W tej sytuacji Sąd orzekł jak w sentencji.

Sąd Apelacyjny, zważył, co następuje:

Przedmiotowe postępowanie w zakresie rozprawy z dnia 27 października 2014r dotknięte jest wadą nieważności postępowania, z uwagi na brak prawidłowego pełnomocnictwa procesowego od strony pozwanej dla adwokata L. G. zawiadomionego o rozprawie.

Zaskarżony wyrok podlega uchyleniu a sprawa zostaje przekazana do ponownego rozpoznania z uwagi na nieważność postępowania, którą Sąd drugiej instancji bierze pod uwagę z urzędu na każdym etapie sprawy (art. 378 k.p.c.).

W sprawie niniejszej zachodzą bowiem przesłanki do stwierdzenia, iż strona pozwana na rozprawie w dniu 27 października 2014r była nienależycie reprezentowana, gdyż pełnomocnik, który został zawiadomiony o rozprawie nie mógł jej skutecznie reprezentować przy merytorycznym rozpoznaniu sprawy. Wszak jego pełnomocnictwo zostało przez stronę pozwaną radykalnie ograniczone jedynie do złożenia wniosku o umorzenie postępowania. Takie ograniczenie zakresu pełnomocnictwa jest w świetle art. 91 k.p.c. dopuszczalne i jeśli strona chciała skorzystać z tej możliwości Sąd powinien uszanować jej wolę, a w razie dojścia do przekonania, że brak podstaw do umorzenia postępowania – dalsze kontynuowanie postępowania było dopuszczalne tylko przy zawiadomieniu samego mocodawcy.

W myśl utrwalonego już stanowiska Sądu Najwyższego – dla oceny nieważności postępowania – nie ma znaczenia, po której stronie, leżą przyczyny takiego stanu rzeczy.

Sąd Apelacyjny podziela w tym zakresie poglądy Sądu Najwyższego wyrażone w uchwale z dnia 28.07.2004 r., III CZP 32/04, OSNC 2006/1/2), w myśl której „Występowanie w sprawie w charakterze pełnomocnika strony osoby, która nie może być pełnomocnikiem, oznacza brak należytego umocowania, co powoduje nieważność postępowania (art. 379 pkt 2 k.p.c.). Powyższy pogląd dotyczy także sytuacji, gdy ograniczenie możliwości działania pełnomocnika wynika z ograniczenia zakresu pełnomocnictwa np. jedynie przed sądem pierwszej instancji.

Kontynuowanie postępowania przez sąd drugiej instancji, prowadziłyby do uznania dopuszczalności konwalidacji nieskutecznego oświadczenia strony o ustanowieniu pełnomocnika z ograniczonym zakresem działania, co w konsekwencji oznaczałoby przyzwolenie - wbrew zakazowi ustawy - na podejmowanie czynności procesowych przez osobę, która nie może być pełnomocnikiem, z uwagi na ograniczenie zakresu pełnomocnictwa.

Jak słusznie zauważył Sąd Najwyższy w powołanej uchwale: „możliwość zatwierdzenia przez stronę, pojedynczo lub en bloc, czynności procesowych dokonanych przez osobę, która nie może być jej pełnomocnikiem, prowadziłyby do "legalizowania" udziału tej osoby jako pełnomocnika strony w procesie (...)Należy ponadto zauważyć, że uzależnienie skuteczności czynności procesowych podjętych przez osobę działającą na podstawie udzielonego jej pełnomocnictwa od zatwierdzenia ich przez stronę, mogłoby przez nią być wykorzystane do zatwierdzenia czynności dla niej korzystnych i - z pominięciem środków przysługujących stronie w normalnym toku postępowania - do uchylenia się od skutków czynności niekorzystnych”.

Biorąc zatem pod uwagę, że strona pozwana nie była należycie reprezentowana, Sąd Apelacyjny stwierdził nieważności postępowania na podstawie art. 379 pkt 2 k.p.c. i zniósł częściowo postępowanie przed Sądem I Instancji przekazując sprawę Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania i orzeczenia o kosztach postępowania apelacyjnego na podstawie art. 386 § 2 k.p.c.

Sąd pierwszej instancji przy ponownym rozpoznaniu sprawy w razie stwierdzenia braku przesłanek do umorzenia postępowania i domagania się przez powoda kontynuacji postępowania powinien wezwać pełnomocnika strony pozwanej o prawidłowe pełnomocnictwo, a w razie nie wykonania zarządzenia kontynuować postępowanie z udziałem mocodawcy.